

Policy avseende otillbörliga förmåner

för förtroendevalda och anställda inom bolag som är majoritetsägda av Värnamo kommun

Innehållsförteckning

Policy om otillbörliga förmåner	3
Allmänt	3
Syfte	3
Muta - givande och tagande av muta	3
Riktlinjer	5
Måltider	5
Kundträffar	5
Studieresor, kurser och seminarier	5
Gåvor	5
Tjänster	6
Rabatter och lån	6
Övriga erbjudanden, bonuspoäng	6
Rutiner då korruptionsbrott misstänks eller upptäckts	6

Policy angående otillbörliga förmåner

Allmänt

Värnamo kommuns bolag har verksamheter inom många områden. Som medarbetare eller förtroendevald kan du bli utsatt för påverkan av olika slag, och då är det viktigt att veta var gränsen går mellan en otillbörlig och en tillbörlig förmån.

För all offentlig verksamhet är demokrati, rättssäkerhet och effektivitet grundläggande värden. Det är viktigt att bolagens anställda och förtroendevalda inte missbrukar sin ställning och att integriteten inte behöver ifrågasättas. Korruption får inte förekomma, det är lätt att rasera förtroendet för verksamheten men svårt att bygga upp det igen.

Syfte

Värnamo Stadshus AB vill som koncernledning med denna policy tydliggöra gränsdragningen mellan tillbörlig och otillbörlig förmån för medarbetare och förtroendevalda i Värnamo kommuns bolag. Policyn ska vara ett stöd för alla anställda och ska också tydliggöra för leverantörer vad som gäller för Värnamo kommuns bolag.

Givande och tagande av muta

Alla anställda och förtroendevalda i Värnamo kommun och dess bolag omfattas av lagreglerna om muta och bestickning. Lagreglerna gäller både offentlig och privat verksamhet, kraven är dock högre på anställda och förtroendevalda inom offentlig verksamhet och korruptionsbrotten i offentlig verksamhet faller under allmänt åtal, 20 kap. 5 § brottsbalken. Allmän åklagare har därför rätt och skyldighet att väcka åtal för sådant brott.

Korruptionsbrotten givande och tagande av muta regleras i BrB 10 kap.

Givande av muta föreligger om någon lämnar, utlovar eller erbjuder en muta eller annan otillbörlig belöning till en arbets- eller uppdragstagare för dennes tjänsteutövning.

Mutbrott begås när en arbetstagare i privat eller offentlig tjänst tar emot, låter sig utlova eller begär en muta eller otillbörlig förmån för sig själv eller annan för sin tjänsteutövning.

En muta kan till exempel bestå av pengar/rabatter, varor och tjänster, besök på restaurang, sportevenemang, resor, kurser och konferenser.

Ibland kan även en gåva utan ekonomiskt värde för givaren framstå som så attraktiv för mottagaren att den kan tänkas påverka dennes tjänsteutövning.

Du som är anställd eller förtroendevald inom Värnamo kommuns bolag har ett personligt ansvar att agera på ett sådant sätt att allmänheten och media ej får anledning att misstänka att du i din tjänsteutövning eller i ditt uppdrag låter dig påverkas av otillbörliga förmåner.

Frågor som du alltid bör ställa dig om du erbjuds något av en utomstående part är:

- Är detta en förmån
- Varför erbjuds den mig
- Finns det en koppling mellan förmånen och min tjänsteutövning

Om förmånen betingar ett visst värde för dig som mottagare, och den är kopplad till din tjänsteutövning eller uppdraget är det givande av muta och tackar du ja har du gjort dig skyldig till mutbrott.

Om du i ditt arbete/uppdrag upplever att du blir utsatt för försök till givande av muta ska du genast meddela det till din chef. Du ska också tacka nej till sådan förmån, med hänvisning till denna policy.

Gränsen mellan tillbörligt och otillbörlig förmån

Gränsen mellan en tillbörlig och en otillbörlig förmån kan växla från tid till annan, och mellan olika verksamhetsområden. Som anställd inom Värnamo kommuns bolag ställs höga krav på att uppträdandet inte på något sätt kan uppfattas/tolkas som korrupt.

Några typiska situationer där du noga bör tänka dig för är inför erbjudande om gåvor, testamentsförordnaden, rabatter, provisioner, måltider, konferenser, resor, fritidserbjudanden, tjänster eller krediter, men även vid erbjudanden om mer dolda förmåner som exempelvis inköp till "självkostnadspris" ska stor försiktighet iakttas.

Du bör också försäkra dig om att eventuella förmåner inte erbjuds någon närstående till dig.

Om du är osäker på hur erbjudande om en gåva eller förmån ska hanteras ska du ta upp frågan med din chef. En otillbörlig gåva kan dock naturligtvis inte bli tillbörlig genom att en chef godkänner den.

Ett bra sätt att undvika svårigheterna med gränsdragning är att helt undvika att ta emot gåvor och förmåner.

Riktlinjer

I det följande ges exempel på situationer där erbjudandet av en förmån från en extern part bör hanteras med extra stor försiktighet. Samtliga exempel gäller anställda och förtroendevalda i Värnamo kommuns bolag.

Måltider

I relationen till en leverantör bör du tacka nej till att bli bjuden på alla typer av måltider av en utomstående, om inte måltiden har ett naturligt samband med uppdraget.

Måltider i samband med uppdraget kan vara en "normal" arbetslunch, det vill säga "dagens rätt" eller motsvarande.

Återkommande erbjudanden om måltider utan koppling till den direkta tjänsteutövningen ska ej accepteras.

Det är aldrig tillåtet att låta sig bjudas i samband med en upphandling av vara eller tjänst, oavsett vilken roll du har i upphandlingsprocessen. Detta gäller självfallet även efter den avslutade upphandlingsprocessen.

Kundträffar

Om ett utomstående företag som bolaget handlar av bjuder på någon form av förtäring i samband med en kundträff är det normalt tillåtet att delta om huvudsyftet med träffen är att utbyta information.

Studieresor, kurser och seminarier

Resor som har ett naturligt samband med tjänsteutövningen/förtroendeuppdraget är det oftast tillåtet att delta i, om de omfattar en dag.

Om resan inkluderar övernattning får arrangören ej stå för denna kostnad. Bolaget som arbetsgivare bekostar densamma. Man ska alltid diskutera längre studieresor med sin chef.

Vid utlandsresor är det en bra utgångspunkt för det egna uppträdandet att det regelverk som gäller på hemmaplan även ska följas utomlands,

Gåvor

I princip ska du aldrig ta emot gåvor från utomstående. Särskild restriktivitet gäller för den som utövar myndighetsutövning. Tillbörlig förmån kan vara mindre varuprover, enklare prydnadsföremål och minnesgåvor.

Enklare uppvaktningar i samband med sjukdom, högtidsdagar, helger såsom jul och olika former av avslutning kan accepteras.

Ett exempel på avslutning kan vara skolavslutning eller julavslutning. Exempel på tillbörliga förmåner kan vara chokladask eller blomstergåva o dyl.

Övriga erbjudanden, bonuspoäng

Ibland förekommer det att anställda och förtroendevalda får erbjudanden i tjänsten/uppdraget om att fritt eller till subventionerat pris delta i olika evenemang på fritiden. Det kan vara en resa, lån av sportstuga/segelbåt eller aktiviteter som till exempel golftävlingar. Tacka alltid nej till sådana erbjudanden.

Bonuserbjudanden i form av bonuspoäng i samband med exempelvis flygresor, övernattningar på hotell ska alltid tillfalla arbetsgivaren när detta är lämpligt, annars tackar du nej till ett sådant erbjudande.

Tjänster

En muta kan bestå i sidoleveranser av varor och tjänster från leverantör t.ex. att få en tjänst utförd, som till exempel ombyggnad av hus. Det är särskilt viktigt att vara uppmärksam mot mutor/förmåner från leverantörer när du som privatperson begär in offerter från företag som du samtidigt har en relation till i sin tjänsteutövning.

Rabatter och lån

Anställda eller förtroendevalda får inte ta emot rabatter, följderbjudanden eller lån som kan kopplas till den anställdes tjänsteutövning eller den förtroendevaldes uppdrag.

Du bör också försäkra dig om att eventuella förmåner som kan tänkas ha samband med din anställning inte erbjuds någon närstående till dig.

Rutiner då korruptionsbrott misstänks eller upptäckts.

Om du har frågor om vad som är en otillbörlig förmån eller gåva eller har fått ett erbjudande av någon utomstående ska du ta upp detta med din närmaste chef, som därefter kan föreslå åtgärder.

Misstänker du som anställd att någon inom bolaget är utsatt för/tackar ja till muta, ska du anmäla detta till din chef eller annan överordnad. I tveksamma fall kan även Värnamo kommuns jurist kontaktas.